

Biskop Atle Sommerfeldt:

Håp og dåp

Denne høsten vil den franske økonomen Thomas Pikettys bok «Kapitalen i det 21. århundre» være en sentral del av samfunnsdebatten også i Norge. Med statistikk og dokumentasjon hevder han at vår tids globale økonomi styrker ulikheter mellom oss. Han påviser at 1% av verdens befolkning eier halvparten av jordas ressurser og den fattigste halvparten eier bare 5% av ressursene. Samtidig har milliardærenes rikdom de siste 30 årene vokst 3 ganger raskere enn resten av økonomien. Piketty hevder at ulikhetenes økende størrelse er en hovedtrussel mot demokratiens samfunnskontrakt. Ikke alle er enige med Pikettys analyse og det er meget ulike oppfatninger av hva som bør gjøres. Men hans grunnleggende tese om at store og økende økonomiske forskjeller bærer i seg kimen til konflikt, kan neppe bestrides.

Menneskenes historie er full av visjoner om en annen virkelighet enn en verden som er preget av urett og ulikhet. I disse visjonene får alle mennesker oppfylt sine grunnleggende behov og de rikes makt og rikdom er begrenset. Måten disse visjonene tegnes på - og veien frem til å virkeliggjøre dem - varier, men i bunnen ligger lengselen etter et samfunn som gjenspeiler at alle mennesker tilhører den samme familien og har samme verd uavhengig av livssyn, kjønn, kultur, alder, funksjonsevne, etnisitet og geografi.

Hos Abrahams barn, jødedom, kristendom og islam forstås denne lengselen som en gjenklang av tilværelsen slik den var tenkt fra Skaperens hånd. I Guds ønske for vår verden får alle høste fruktene av sine henders gjerning og de rike får ikke anledning til maktmisbruk og overforbruk. Den allmenne lengselen omgjøres til levende håp om at Gud en dag skal gjenopprette hele skapelsen og overvinne alt som holder skapelsens nede og hindrer tilgangen til Guds fullkomne kjærlighet. Dette håpet om en annen verden har stimulert mange i alle de tre religionen til dypt og vedvarende engasjement for samfunnsendring i retning av den fullkomne visjonen.

Men alle de tre religionene har også hatt og har bevegelser som forsøker å virkeliggjøre hele visjonen med alle midler. Det har ført til mye undertrykkelse og vold fordi alt og alle som man mente sto i veien for realisering av visjonen, måtte ryddes vekk. Da blir også visjonen pervertert fordi den ikke lenger omfatter alle Guds barn, men ofte en svært liten del av menneskeheten, nemlig dem som har den rette tro. Visjoner uten Gud, helt fra den franske revolusjonen, har på ingen måte vært preget av mindre vold og undertrykkelse. Det er ikke Gud som er problemet.

Den kristne kirkes budskap er at en ny virkelighet bryter inn i vår tilværelse med Jesus Kristus. Jesus viste oss hvordan Gud involverer seg i våre liv. Jesus bekjempet alt som ødelegger livet og gjennomgikk selv dødens brutalitet for så å beseire dødens makt i sin oppstandelse. Men Jesus beholdt ikke denne seieren for seg selv og lot den ikke bare skje en gang for 2000 år siden. I dåpen inviterer Gud menneskene på symbolsk vis til å gjennomleve overgangen fra død til liv, mørke til lys, ulikhet til likeverd, fortvilelse til håp - sammen med Jesus.

Guds fremtid synliggjøres i Guds handling for oss i dåpen. Menneskene inviteres til å få del i Guds virkelighet midt i en verden av ulikhet. I dåpen blir alle døpte en del av et grenseoverskridende fellesskap i Jesus Kristus. Det sprenger all ulikhet mellom oss uavhengig av familienes økonomiske,

etniske eller sosiale status. Dåpen er Guds handling og ikke menneskenes prestasjon. Den korrigerer derfor alle menneskelige forsøk på å gjennomføre Guds visjon med vold og tvang.

I 1000 år har mennesker i Norge vokst opp i denne dåpsvisjonen og den er like aktuell i dag. Det er fortsatt ikke tilstrekkelig for et godt liv at barna vokser inn i en virkelighet der ulikheter mellom fattige og rik er kjennemerket. De trenger en annen virkelighet for å få retning og mening og håp i livene sine. Å bringe sine barn til dåp er derfor ikke å påføre dem et livssyn, men å inkludere dem i en annen virkelighet som gir barna retning for livet og tilhørighet utover det samfunnet som omgir dem. Dåpen gir håpet et solid ankerfeste.